روزنامهٔ

سفرِ خراسان

به همراهی ناصرالدین شاه
(۱۳۰۰)

از

میرزا قهرمان امین لشکر

به کوشش

ایرج افشار - محمد رسول دریاگشت

۱۸۸

انتشارات اساطیر
روزنامه سفر خراسان
نوشتهٔ میرزاقهرمان امین لشکر
به کوشش: ایرج افشار – محمدرسولدریاگشت
چاپ اول: ۱۳۷۴
حروف چینی: پیشگام و میثاق
لیتوگرافی و چاپ: دیبا
تیراژ: ۲۲۰۰ نسخه
حق چاپ محفوظ است
ناشر: اساطیر: میدان‌فردوسی، اول‌ایرانشهرساختمان ۱۰ تلفن: ۸۸۲۴۲۵۰ – ۸۸۲۱۴۷۳

تشریف‌فرما می‌شوند. من هم امروز صبح به خیال آنکه پیشتر از همان دره بیایم حاضر شدم. مقرب‌الخاقان میرزا محمدتقی وکیل لشکر چادر من آمد. قدری توقف کردم. بعد از آن سوار شده یك ساعت به دسته مانده حرکت کردم. قدری راه آمدم. سرکار ظهیر-الدوله ایشیك‌آقاسی باشی ملاقات شد، چون مال و بنه راه را مسدود کرده بود ایستاده بودند که قدری راه باز شود. قلیانی آنجا کشیدیم و با کمال زحمت قدری از راه را که وسعت آن کم بود ازمیان‌مالهای بنهٔ مردم عبور کردیم، و با کمال سرعت آمدیم تا آبادی کاشیدار، و سه ده دیگر که هریك قدری فاصله با یکدیگر داشت دیده شد.

من از راه و جاده‌ای که به آبادی کاشیدار می‌رفت و سرازیری زیاد و سربالائی سخت داشت آمدم. در باغچهٔ یکی از اهالی پیاده شدم. به‌ملاحظهٔ اینکه چادرهای مقدمه که از دور نمایان بود گفتم ناهار اینجا می‌خوریم، تا بنه و غیره به منزل برسد پیاده شدم. مالها را میان باغچه‌کشیدند. میرزا شکرالله و میرزا عبدالغفار و آقامیرزا سلیمان از راه دیگر رفته بودند. آبداری ناهار برداری من هم از راه دیگر رفته بود، قدری تأمل کردم‌پیدا نشد. قدری نان و خیار و سکنجبین داشت حاضر کردند خوردم. نیم ساعتی خوابیدم. بعد گفتند ناهار برداری آمده است، برای من فایده نداشت. محمدخان و سایر عمله‌جات خوردند.

پیرمرد صاحب باغچه آنجا بود، پاره‌ای احوال پرسیدم. آنها از طایفهٔ سرشاهی بودند، و درین ده هفده نفر نوکر می‌دهند. زراعت آنجا هم گندم و جو و ارزن و باغات آنها هم آلو و قدری انگور دیده شد.

جمعیت و سکنهٔ کاشیدار و سه ده دیگر نزدیك آن از این قرار است. حمام و مسجد ندارند وکسی نیست که آنها را مجبور کند که مسجد و حمام که لازمهٔ مسلمانی است در آبادی خودشان بسازند. خلاصه از آنجا سوار شده به اردو آمدم: کاشیدار، ۲۰۰ خانوار، رامیان، ۱۵۰خانوار ـ سیب‌چال، ۱۰۰خانوار ـ تراب، ۱۰۰خانوار.